

Likabehandlingsplan

- plan för arbetet mot trakasserier, diskriminering och kränkande behandling

Storkens förskola

Giltighetstid: 2021-12-01 – 2022-11-30

Ansvarig rektor: Lena Sjögren

1. Syfte och bakgrund

Det råder ett absolut förbud mot att kränka, diskriminera eller trakassera barn. All personal har handlingsplikt och skyldighet att utreda och vidta åtgärder. Syftet med en likabehandlingsplan är att barn och elever ska skyddas mot diskriminering, trakasserier och kränkande behandling. Planen beskriver enhetens systematiska arbete, för barn, personal och vårdnadshavare.

Skollagen fastställer att alla skolformer ska arbeta målinriktat för att förebygga och förhindra kränkande behandling. En plan för arbetet ska varje år beskriva verksamhetens mål och de åtgärder som planeras. Genomförandet av dessa åtgärder ska sedan utvärderas i efterföljande års plan. Skolverket anger att planen ska utgå från en kartläggning av nuläget, som beskriver risker och analyserar orsaker.

2. Vision och arbetssätt

På Storkens förskola arbetar vi för en god atmosfär och ett tillåtande klimat som främjar öppna diskussioner. Vi tar bestämt avstånd från alla tendenser till trakasserier och annan kränkande behandling. På vår förskola ska alla barn känna sig trygga och vara respekterade av andra barn och vuxna samt känna glädje över att vistas på vår förskola. Vi ska ge barnen förutsättningar att utveckla empati och självkänsla. Alla barn ska känna sig lika mycket värda och vi ska erbjuda en inkluderande lärmiljö som är tillgänglig för alla barn där barnen får uppleva delaktighet och gemenskap. Inget barn ska känna sig kränkt, diskriminerad eller trakasserad. Vi har ett gott samarbete med föräldrarna.

Vi har återkommande aktiviteter med hela förskolan för att skapa en gemenskap med alla barn och pedagoger. ”Alla barn är allas barn” här på Storkens förskola. Alla barn, föräldrar och pedagoger ska känna sig välkomna till vår förskola. Vi är intresserade och nyfikna på olikheter för att lära oss av varandra

3. Kartläggning av riskområden

Var är vi?

Undervisningen i förskolan ska spegla mångfalden i vårt samhälle. För att se vilka utvecklingsmöjligheter vi erbjuder barnen i den pedagogiska miljön har vi undersökt om vi har material som visar på mångfald i den dagliga verksamheten, gällande kön, könsidentitet eller köns uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning, ålder.

Utklädningskläder – Det finns ett ganska bra utbud av utklädningskläder, även om tonvikten på en del avdelningar är kjolar och klänningar. Det saknas yrkeskläder som t.ex. brandman, läkare, bagare och polis.

Yrkeslådor – På femårsavdelningen finns en del yrkeslådor. Alla yrkeslådor är märkta med en bild på en person som visar vilket yrke lådan innehåller, personer är

av icke könsdominant karaktär. T.ex. i frisyrhäftet finns en mängd olika frisyrer representerade, båda långa och korta och i olika färger.

Dockor – En del avdelningar saknar dockor med olika hudfärg, på andra avdelningar finns det dockor av olika kön och med olika hudfärger. En del av dockorna är könlösa dockor med neutrala ansiktsuttryck.

Figurer att leka med – Här varierar det. Vissa avdelningar har bra med mångfaldsfigurer, medan andra saknar det. Femårsavdelningen har en bra uppsättning figurer med många olika yrken, figurer med olika funktionsnedsättning, olika kön, etnisk bakgrund, olika hudfärger.

Böcker – Vi har några men inte så många mångfaldsböcker på förskolan, det kompletterar vi med att låna på ”Mobibblan”. Vore bra med ett större utbud på förskolan, som man vet alltid finns.

Spel och pussel - Här hittar vi endast två pussel som visar på mångfald, det är bilder på en matsal och en utegård. Vi saknar pussel med olika yrken och olika familjekonstellationer. De pussel vi har är ofta varken könstereotypiskt eller ursprungsuteslutande eftersom det mest är djur t.ex. sagofigurer.

Material för de yngsta barnen – På en avdelning ser man att det inte finns tillräckligt med material till de yngsta barnen.

När vi bläddrar i materialkatalogen (som vi hänvisas till pga avtal) häpnar vi ofta över hur tydligt saker är uppdelad i ”kill- och tjejgrejer”. Produkter erbjuds vid flera tillfällen i två färgvarianter – rosa och blå. Vi tycker generellt att det är svårt att hitta de typer av produkter vi vill ha i katalogen eftersom att de inte uppfyller våra krav och önskemål utifrån ett mångfaldsperspektiv.

4. Mål för arbetet

Vart ska vi?

Vi ska bredda vårt mångfaldsmaterial på vår förskola.

5. Handlingsplan

Hur gör vi?

Barnen kommer till oss med olika erfarenheter och från olika livsvärldar. Vår undervisning ska utgå från alla barns lika värde och det ska finnas en öppenhet för varandras olikheter, behov och för jämställdhet. För att möta upp detta behöver vi bredda vårt mångfaldsmaterial på förskolan.

Material som behöver kompletteras:

Dockor som med olika hudfärg och som visar tydligt kön så att alla kön representeras.

Pussel - Högtidspussel med de högtider utifrån den mångfald som finns representerade på förskolan. Pussel som visar på olika yrken och olika familjesammansättningar.

Utklädning – Yrkeskläder för olika yrken. Kläder som används i olika kulturer.

Böcker – Vi behöver kunna läsa böcker för barnen som visar på att familjen t.ex. består av två mammor eller två pappor. Att leva i olika kulturer.

Figurer – Mångfaldsfigurer att leka med, t.ex. med olika hudfärg, kläder, funktionsnedsättning, två mammor, två pappor, olika yrken.

Konstruktivt material till de yngsta barnen – Sorteringsmaterial och stapelklossar.

6. Utvärdering av genomförda insatser

Hur blev det?

Får du vara med och leka:

Pedagogerna har tagit del av det nya strategimaterialet om lågaffektivt bemötande, positiv förstärkning, lek och samspel. Vi har läst olika sorts litteratur om att vara goda kamrater, att vi är både lika och olika, i både böcker och på Polyglutt.

P.g.a. pandemin har vi inte kunnat göra lika mycket roliga gruppsammanhållande aktiviteter, vi har dessutom haft få barn i gruppen under denna tid. Men det vi har gjort har varit med glatt humör.

Pedagogerna arbetar nära barnen och finns där för att hjälpa dem i konfliktsituationer och ge dem redskap att träna på att lösa ev. konflikter. Jobbat med trivselregler.

7. Barns delaktighet i arbetet

För det mesta är barnen tillåtande och leker med varandra. Vi använder positiv förstärkning till barnen när vi ser att barn som har svårt att komma in i leken tillåts vara med. Om det blir problem finns vi pedagoger där och hjälper barnen.

Barnen har tillgång till att välja och läsa ”Kompisböcker”.

8. Rutiner för akuta situationer

Rutiner när barn kränker barn:

- Den/de som upptäcker eller får vetskap om händelsen kontaktar avdelningens pedagoger.
- Pedagogerna kontaktar omgående rektor.
- Föräldrar/vårdnadshavare kontaktas.

- Skyndsam anmälan till LISA-systemet. Utöver anmälningsskyldigheten inträder också utrednings- och åtgärdsskyldighet.
- En utredning utifrån händelsen påbörjas, där även förskolans atmosfär och skolans kultur ingår i kartläggningen.
- I vissa situationer kan elevhälsan/BES behöva kopplas in.
- Upprätta tid för uppföljning och utvärdering.

Rutiner när vuxen kränker, trakasserar eller diskriminerar elev:

- Rektor utreder och ansvarar för dokumentation, uppföljning och kontakt med barnets vårdnadshavare.
- Anmälan går vidare till huvudman och i vissa fall kontaktas fackliga representanter.

9. Bilaga: definitioner och begrepp

Diskrimineringsgrunderna i diskrimineringslagen

Med diskrimineringsgrund menas de kategorier av personer eller de karakteristika som skyddas av diskrimineringslagstiftningen:

• Kön

Diskriminering och trakasserier som har samband med kön kan vara utfrysning, förlöjligande och skämt kopplade till barns könstillhörighet. Sexuella trakasserier är kränkningar av sexuell natur. De kan ta sig uttryck i sexualiserat språkbruk, tafsande eller visning av pornografiskt material. Vuxna i skolan måste vara uppmärksamma på och agera i situationer där barnens lek inte präglas av frivillighet, ömsesidig nyfikenhet och intresse.

• Könsidentitet eller könsuttryck (i diskrimineringslagen könsöverskridande identitet eller uttryck)

Att någon inte identifierar sig med sin biologiska könstillhörighet som kvinna eller man eller genom sin klädsel eller på annat sätt ger uttryck för att tillhöra ett annat kön

• Etnisk tillhörighet

Diskriminering och trakasserier som har samband med etnisk tillhörighet kan vara förlöjligande eller skämt kopplat till en grupp personer med samma nationella eller etniska ursprung, ras eller hudfärg. Skolan/skolan har ett ansvar att arbeta mot rasism och främlingsfientlighet.

• **Religion eller annan trosuppfattning**

Skolan/skolan får inte missgynna någon elev/barn på grund av hans eller hennes religion. I skolan ska föräldrar kunna lämna sina barn utan att de blir ensidigt påverkade till förmån för den ena eller andra åskådningen. Skolan är skyldig att se till barnets bästa och alla barn har rätt till kunskap och lärande, tankefrihet och religionsfrihet. Begreppet annan trosuppfattning innefattar uppfattningar som har sin grund i eller har samband med en religiös åskådning, till exempel buddism, ateism eller agnosticism.

• **Funktionsnedsättning (i diskrimineringslagen funktionshinder)**

Funktionsnedsättningar kan vara fysisk, psykisk eller intellektuell och påverka livet på olika sätt. Hit räknas både sådana som syns, och sådana som inte märks lika lätt, som exempelvis allergi, hörsel och synskador, ADHD och dyslexi. Graden av funktionsnedsättning har ingen betydelse. Anm. Funktionshinder uppstår när personer med funktionsnedsättning upplever begränsning i relation till omgivningen. Funktionshinder är inte en egenskap hos individen utan det är miljön som kan vara funktionshindrande.

• **Sexuell läggning**

Skolan/skolan ska förebygga och förhindra diskriminering och trakasserier på grund av sexuell läggning. Med sexuell läggning menas homosexualitet, bisexualitet och heterosexuallitet. Skolan har ett särskilt ansvar att förmedla samhällets gemensamma värdegrund till barnen.

• **Ålder**

Det är fortsatt tillåtet att särbehandla på grund av ålder om:

– särbehandling gäller tillämpning av bestämmelse i förskola, förskoleklass, skolbarnomsorg, grundskola, särskola och specialskola samt om

– särbehandling har ett berättigande syfte och de medel som används är lämpliga och nödvändiga.

Direkt diskriminering

Att någon missgynnas genom att behandlas sämre än någon annan. För att det ska röra sig om diskriminering ska missgynnandet ha samband med någon av diskrimineringsgrunderna.

Direkt diskriminering känns igen genom likartade fall behandlas olika. Ett exempel kan vara när en flicka nekas tillträde till ett visst gymnasieprogram med motiveringen att det redan går så många flickor på detta program.

Indirekt diskriminering

Med indirekt diskriminering menas lika behandling av olika fall. Krav som verkar neutrala men som i praktiken innebär att en viss grupp missgynnas. Det sker t.ex. när skolan tillämpar en bestämmelse eller ett förfaringsätt som verkar vara neutralt, men som i praktiken missgynnar ett barn med ett visst kön, viss etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning eller sexuell läggning. Om exempelvis alla barn serveras samma mat, diskriminerar skolan indirekt de barn som på grund av religiösa skäl behöver annan mat.

Bristande tillgänglighet

Bristande tillgänglighet är när en person med en funktionsnedsättning missgynnas genom att en verksamhet inte vidtar skäliga tillgänglighetsåtgärder för att den personen ska komma i en jämförbar situation med personer utan denna funktionsnedsättning. Den som låter bli att genomföra skäliga tillgänglighetsåtgärder kan komma att göra sig skyldig till diskriminering.

Trakasserier

Ett handlande som kränker någons värdighet och som har samband med någon av diskrimineringsgrunderna. Begreppet ”sexuella trakasserier” innebär ett handlande av sexuell natur som för den skull inte behöver ha samband med någon av diskrimineringsgrunderna. Anm. Diskriminering är när en vuxen i skolan missgynnar ett barn och det har samband med någon av diskrimineringsgrunderna. Trakasserier som utförs av skolans personal kan också vara diskriminering och kan t.ex. ske genom skolans regler, undervisning, läroböcker etc.

Kränkande behandling enligt skollagen

Skolan/skolan ska förebygga och förhindra det som i skollagen benämns som kränkande behandling såsom mobbning och rasistiska beteenden. Det definieras som ett uppträdande som, utan att ha någon koppling till någon särskild diskrimineringsgrund, kränker ett barns eller en elevs värdighet. Kränkningar kan vara fysiska, verbala, psykosociala, texter och bilder.

Fler begrepp

- **Mobbning**

En upprepad negativ handling när någon eller några medvetet och med avsikt tillfogar eller försöker tillfoga en annan skada eller obehag.

- **Rasism**

En föreställning om den egna folkgruppens överlägsenhet utifrån uppfattningen om att det finns biologiska skillnader mellan folkgrupper och att vissa folkgrupper är mindre värda och därmed legitima att förtrycka, utnyttja eller kontrollera.

- **Främlingsfientlighet**

Rädsla för och/eller stark motvilja mot grupper som definieras genom fysiska, kulturella/etniska eller beteendemässiga karakteristika.

- **Homofobi**

En uppfattning eller medveten värdering hos en individ, en grupp eller ett samhälle och som ger uttryck för en starkt negativ syn på homo- eller bisexuella personer.